

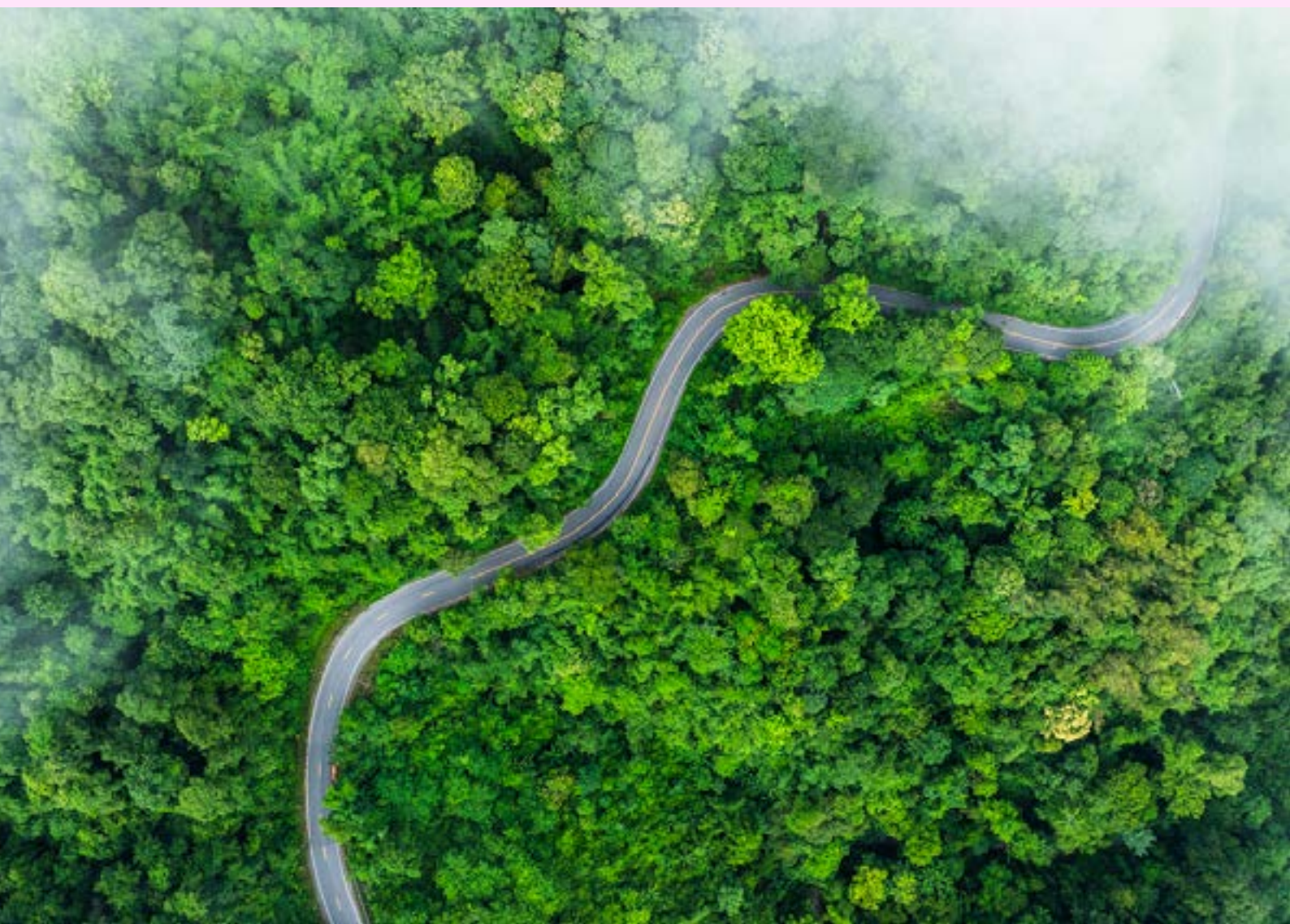
ESG og Compliance updater

Nyheter Q1 2025

Haavind

Haavinds faggruppe for ESG og Compliance gir her en oversikt over nyheter innen ESG og Compliance første kvartal 2025. Nyhetene relaterer seg denne gang til ansvarlig leverandørkjede, bærekraftsrapportering, miljø, avfall, sirkulær økonomi, ESG i eiendom, ESG i fiskeri- og havbruk, ESG i offentlige anskaffelser, teknologi og compliance og sanksjoner og sikkerhet.

Innhold

ESG	5
Ansvarlig leverandørkjede	6
Bærekraftsrapportering	9
Taksonomi.....	12
Miljø.....	13
Avfall.....	19
Sirkulær økonomi.....	20
ESG i eiendom.....	20
ESG i fiskeri og havbruk.....	22
ESG i offentlige anskaffelser.....	25
TEKNOLOGI OG COMPLIANCE.....	26
Sanksjoner- og eksportkontroll.....	29
Sikkerhet.....	31

01

ESG

Ansvarlig leverandørkjede

Markedsrådet har opphevet vedtaket om overtredelsesgebyr for brudd på åpenhetsloven

Forbrukertilsynet vedtok i september i fjor det aller første overtredelsesgebyret for brudd på regler om informasjonskrav i åpenhetsloven.

Saken i korte trekk: den 2. august 2023 sendte Framtiden i våre hender en informasjonsforespørsel til Lager 157. Forespørselen ble ikke besvart, og Lager 157 ble innklaget til Forbrukertilsynet i november 2023. I april 2024 mottok Forbrukertilsynet et nytt tips fra en privatperson om at Lager 157 ikke hadde overholdt plikten til å besvare en informasjonsforespørsel fra en skoleklasse. Forbrukertilsynet ila Lager 157 et overtredelsesgebyr på 450 000 kroner i september 2024. Forbrukertilsynets vedtak ble påklaget til Markedsrådet, som 12. februar 2025, opphevet vedtaket.

I avgjørelsen oppsummerer Markedsrådet den juridiske teorien, som angir at “gjentatte overtredelser” betyr “minst to”.

Markedsrådet uttaler at selv om det er mulig å forstå ordlyden “gjentatte overtredelser” som minst to ganger, er det vel så nærliggende å forstå ordlyden som at det må være tale om mer enn en gjentakelse.

Ettersom overtredelsesgebyret regnes som en straff, mente Markedsrådet at ordlyden måtte tolkes snevert.

I tillegg la Markedsrådet vekt på at adgangen til å illegge overtredelsesgebyr, er ment å være et subsidiært virkemiddel når Forbrukertilsynet ikke lykkes i å håndheve reglene på annen måte eller det foreligger gjentatte kvalifiserte brudd på åpenhetsloven § 6.

Markedsrådets avgjørelse

Forced Labour Regulation (FLR) vedtatt i EU

Den 12. desember 2024 ble den nye tvangsarbeidsforordningen (EU Forced Labour Regulation) publisert i EU Official Journal.

Tvangsarbeidsforordningen (forordning om produkter fremstilt ved tvangsarbeid) forbyr omsetning av ethvert produkt (inkludert komponenter) laget ved bruk av tvangsarbeid i EU. Forordningen retter seg mot enhver fysisk eller juridisk person eller sammenslutning av personer som plasserer eller gjør produkter tilgjengelige på EU-markedet, det vil si både produkter laget i EU for bruk i EU, importerte produkter og produkter laget for eksport.

Forordningen pålegger også hver medlemsstat å utpeke en tilsynsmyndighet, som sammen med tollmyndighetene skal håndheve regelverket. Ved mistanke om brudd på regelverket, skal tilsynsmyndigheten gjennomføre nærmere undersøkelser, og eventuelt forby produktene fra EU-markedet. Produkter som allerede har nådd EU-markedet, skal trekkes tilbake og deretter enten doneres, resirkuleres eller ødelegges.

Forordningen vil gjelde fom 14. desember 2027. Før dette tidspunkt vil det utarbeides retningslinjer. Forordningen er merket som EØS-relevant.

Virksomheter vil kunne forberede seg på regelverket med å sikre ansvarlighet i leverandørkjeden gjennom tiltak som bl.a. rutiner og retningslinjer, løpende aktsomhetsvurderinger, kontraktsklausuler etc.

Tvangsarbeidforordningen

Omnibus I - Foreslåtte endringer i CSDDD

Den 26. februar 2025 la EU frem Omnibus I, som foreslår vesentlige endringer og forenklinger av en rekke bærekraftsregler.

De viktigste foreslåtte endringene for aktsomhetsdirektivet, Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD), er som følger:

- Utsatt ikrafttredelse med ett år, til 2027. Ny frist for den første gruppen som omfattes er derfor 26. juli 2028.
- Begrensning i plikten til å utføre aktsomhetsvurderinger til kun å gjelde direkte forretningspartnere, med unntak av tilfeller der virksomheten har objektive holdepunkter for at en underleverandør er knyttet til, eller kan bli knyttet til, negative konsekvenser for menneskerettigheter og/eller miljø.
- Redusere informasjonskrav i verdikjeden for virksomheter med færre enn 500 ansatte til den informasjonen som fremgår av den nye VSME-standard.
- Fjerne reglene om erstatningsansvar (civil liability). Det vil overlates til medlemsstatenes interne rett å oppstille regler for erstatningsansvar ved brudd.

- Redusere hyppigheten for periodiske vurderinger og overvåkning av aktsomhetsvurderinger fra hvert år til hvert femte år.
- Fjerne minimumskravet for bøter på 5 % av foretakets netto globale omsetning, og heller utvikle felles retningslinjer for bøtelegging i samarbeid med medlemsstatene.

Omnibus I-forslaget er nå sendt til behandling i Parlamentet og Rådet. Dersom forslaget vedtas, vil dette innebære vesentlige endringer i de aktuelle regelverkene og kunne ha store konsekvenser for en rekke norske foretak.

Les Regjeringens side om CSDDD, her: [Aktsomhetsdirektivet - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/aktsomhetsdirektivet-og-csddd/tema/aktsomhetsdirektivet-og-csddd)

Se også EUs pressemelding om forslaget til endringer i reglene om bærekraftsrapportering og taksonomien, her: [Commission simplifies rules on sustainability and EU investments](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_001)

Haavinds nyhetsbrev

Bærekrafts- rapportering

Forskrift om ESRS

Finansdepartementet har publisert en forskrift som innfører bærekraftsstandardene (ESRS) i norsk rett. Forskriften gir en fin oversikt over begreper og kravene til bærekraftsrapportering.

[Forskriften](#)

Oppdatert Q&A om rapportering av bærekraft

Den rådgivende ekspertgruppen EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group) har publisert en oppdatert Q&A knyttet til rapportering av bærekraft etter bærekraftsstandardene (ESRS).

[EFRAG QA platform](#)

Omnibus I - Foreslåtte endringer i CSRD

Den 26. februar 2025 la EU frem Omnibus I, som foreslår vesentlige endringer og forenklinger av en rekke bærekraftsregler.

De viktigste foreslåtte endringene for bærekraftsrapportering etter bærekraftsdirektivet, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), er som følger:

- Færre foretak får rapporteringsplikt ved at terskelen økes fra 250 til 1000 ansatte. For øvrig opprettholdes kravet om omsetning på over EUR 50 mill (NOK 580 mill) eller balanse på over EUR 25 mill (NOK 290 mill) (en av to).
- To års utsatt rapporteringsplikt for foretak som skulle startet CSRD-rapportering for regnskapsåret 2025 og 2026 (bølge to og tre foretak).
- Revisjon av de felleseuropeiske rapporteringsstandardene, ESRS.
- Ny frivillig rapporteringsstandard, VSME, for foretak som faller utenfor CSRD. Standarden vil også utgjøre maksimum for hvilken bærekraftsinformasjon selskaper som rapporterer etter CSRD, kan etterspørre i sin verdikjede.

- Endret attestasjonskrav. Krav til attestasjon fra uavhengig tredjepart reduseres fra betryggende sikkerhet til moderat sikkerhet.

Omnibus I-forslaget er nå sendt til behandling i Parlamentet og Rådet. Dersom forslaget vedtas, vil dette innebære vesentlige endringer i de aktuelle regelverkene og kunne ha store konsekvenser for en rekke norske foretak.

Se regjeringens artikkel om CSRD og potensielle endringer ved Omnibus, her: [Bærekraftsrapportering - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/baerekraftsrapportering)

Se også EUs pressemelding om forslaget til endringer i reglene om bærekraftsrapportering og taksonomien, her: [Commission simplifies rules on sustainability and EU investments](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_001)

Haavinds nyhetsbrev

Omnibus I - Foreslåtte endringer i taksonomien

Den 26. februar 2025 la EU frem Omnibus I som foreslår vesentlige endringer og forenklinger av en rekke bærekraftsregler.

De viktigste foreslåtte endringene for bærekraftsrapportering etter taksonomien er som følger:

- Redusere antall rapporteringspliktige ved å frita store foretak med mer flere enn 1 000 ansatte, og salgsinntekt under EUR 450 millioner. Store foretak med mer enn 1 000 ansatte og over EUR 450 mill i omsetning, vil fortsatt omfattes.
- EU vil innføre frivillig rapportering for selskaper som nå faller utenom taksonomien.
- Forenklede rapporteringsmaler for taksonomirapportering med en reduksjon av datapunkter på inntil 70%.
- Innføre vesentlighetsgrense for rapporteringsplikt, slik at foretak kan utelate finansielle aktiviteter som står for mindre enn 10% av omsetningen.
- Endringer i flere nøkkelindikatorer, blant annet den viktigste nøkkelindikatoren for finansinstitusjoner, Green Asset Ratio (GAR).

Omnibus I-forslaget er nå sendt til behandling i Parlamentet og Rådet. Dersom forslaget vedtas, vil dette innebære vesentlige endringer i de aktuelle regelverkene og kunne ha store konsekvenser for en rekke norske foretak.

Se regjeringens nyhetsbrev om forslaget til endringer i regler om bærekraftsrapportering og taksonomien, her: [EU-kommisjonen foreslår forenkling av reglene om bærekraftsrapportering og åpner for innspill til taksonomien](#) - [regjeringen.no](#)

Haavinds nyhetsbrev

Taksonomi

EU-høring om videreutvikling av kriterier i taksonomien

En rådgivende ekspertgruppe har sendt på høring et utkast med forslag til nye og endrede kriterier i taksonomiregelverket. De ny kriteriene er for aktiviteter som utvinning, smelting og videreforedling av litium, nikkel og kobber, samt ulike forskningsaktiviteter og utvikling av digitale løsninger. Forslaget gjelder videre endringer i eksisterende kriterier, blant annet terskelverdier for utslipp fra energiproduksjon og aktiviteter i bygg- og eiendomssektoren.

Finansdepartementet ønsker innspill av særlig betydning for norske interesser. Høringsfristen er 5. februar 2025.

[Regjeringens nettside](#)

Miljø

Forslag til økte omsetningskrav for biodrivstoff på høring

Miljødirektoratet har sendt forslag til økte omsetningskrav for biodrivstoff i veitrafikk, sjøfart og andre formål for 2026 og 2027 på høring.

Høringens hovedalternativ går ut på å øke omsetningskravet for veitrafikk fra 19% til 23% i 2026 og til 26% i 2027, for sjøfart foreslås omsetningskravet økt fra 6% til 10% i 2026 og til 13% i 2027, og for andre formål foreslås omsetningskravet økt fra 10% til 16% i 2026 og til 18% i 2027.

Frist for høringsuttalelser er 13. mai 2025.

Høring

Oppsummering og status i klimasøksmål

Siden Parisavtalen ble vedtatt i 2015 har det vært en betydelig økning av klimasøksmål verden over. Slike søksmål har blitt anlagt både mot offentlige myndigheter og selskaper, og har blant annet omhandlet klimaskader, grønnvasking og manglende etterlevelse av Parisavtalen.

Rapporten “Global trends in climate change litigation: 2024 snapshot” publisert i juni 2024, gir en god oversikt over status og trender i senere tid. Forfatterne av rapporten har vist til at det har vært anlagt 2 666 klimasaker siden 1986 og litt inn i 2024. Det fremgår av rapporten at det har vært en betydelig økning av klimasøksmål etter at Parisavtalen ble inngått, men slik at det ble anlagt færre nye saker i 2023 (233 nye saker), enn årene i forveien.

I Norge har det versert to store klimasøksmål i senere år som har blitt viet mye interesse. Nedenfor gir vi en kort oppsummering av og status i disse sakene:

Klimasøksmål I

Det første klimasøksmålet (Klimasøksmål I) var en rettsprosess som verserte i norske domstoler i perioden 2016 – 2020 og gjaldt spørsmål om gyldigheten av 10 utvinningstillatelser for petroleum i Barentshavet sør og sørøst i den 23. konsesjonsrunde.

Saken var anlagt mot staten av Föreningen Greenpeace Norden og Natur og Ungdom. Organisasjonene mente at utvinningstillatelsene var i strid med miljøparagrafen i Grunnlovens § 112 og dermed ugyldige. Videre anførte organisasjonene at vedtaket var i strid med folkerettslige- og menneskerettslige forpliktelser, og at det forelå saksbehandlingsfeil. Tyngdepunktet i saken var knyttet til forståelsen av Grunnloven § 112 og hvilke forpliktelser som kan utledes av denne bestemmelsen. I Høyesteretts plenumsdom avsagt 22. desember 2020 (HR-2020-2472-P), kom Høyesterett til at utvinningstillatelsene var gyldige, og dermed førte ingen av de anførte grunnlagene frem.

Klimasøksmål II

Etter at det er gitt utvinningstillatelse (tillatelsene som var tema i klimasøksmål I) er neste skritt etter petroleumsløven at det fattes vedtak om plan for utbygging og drift (PUD). Det er PUD-vedtak som er tema i klimasøksmålet som nå verserer (Klimasøksmål II). Her anla de samme partene som i Klimasøksmål I (Föreningen Greenpeace Norden og Natur og Ungdom) sak mot staten for Oslo tingrett og gjorde gjeldende at PUD-vedtak for tre petroleumsfelt var ugyldig. Det ble samtidig begjært midlertidig forføyning (utsatt iverksettelse av PUD-vedtakene) inntil gyldigheten av vedtakene var rettskraftig avgjort.

Det sentrale spørsmålet for tingretten var om det er et krav om konsekvensutredning av forbrenningsutslipp i forbindelse med godkjenning av PUD-vedtak. Oslo tingrett var enig med saksøkerne og konkluderte med at Høyesteretts plenumsdom i Klimasøksmål I bygget på en forutsetning om at det er et rettslig krav om at forbrenningsutslipp skal konsekvensutredes i forbindelse med søknad om PUD. I dom avsagt 18. januar 2024 (TOSL-2023-99330) kom dermed Oslo tingrett til at vedtakene var ugyldig, og gav også medhold i begjæringen om midlertidig forføyning.

Forføyningssaken

Kravet om midlertidig forføyning ble anket av staten. Borgarting lagmannsrett kom til motsatt resultat av tingretten og tok ikke begjæringen til følge i kjennelse 14. oktober 2024 (LB-2024-36810-3). Kjennelsen ble anket til Høyesterett og ble sluppet inn til behandling ved beslutning 9. desember 2024 (HR-2024-2249-U). Saken ble behandlet av Høyesterett i avdeling tirsdag 18. og onsdag 19. mars (sak nr. 24-177617SIV-HRET). Her vil det antakelig avsies kjennelse om ikke altfor lenge.

Hovedsaken

Staten anket hovedsaken til Borgarting lagmannsrett. Lagmannsretten har bedt om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen om forståelsen av EUs prosjektdirektiv og vil behandle saken etter at slik uttalelse foreligger.

EFTA-domstolen vil antakelig gi en rådgivende uttalelse slik at saken kan tas opp til behandling igjen i Borgarting lagmannsrett i løpet av 2025.

Forslag til ny minerallov

Vi er avhengige av kritiske råvarer i form av mineraler i hverdagen. De brukes i alt fra smarttelefoner og elektriske kjøretøy til batterier for lagring av ren energi. Norge har betydelige mineralressurser og mineralnæringen er et viktig satsingsområde for den sittende regjeringen. Den overordnede ambisjonen for Norges mineralstrategi er at Norge skal være en stabil og langsiktig leverandør av mineraler til det grønne skiftet.

Regjeringen la 28. mars fram forslag til ny minerallov som skal erstatte mineralloven fra 2009. Lovforslaget er til behandling i Stortinget. Et sentralt formål med den nye loven er å forenkle og forbedre loven, slik at den bidrar til størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi.

Lovforslaget kommer i kjølvannet av EUs arbeid med et rammeverk for kritiske råvarer, den såkalte Critical Raw Material Act (CRMA) som ble vedtatt i EU i 2024. Les mer om lovforslaget og CRMA i vårt nyhetsbrev.

Haavinds nyhetsbrev

Rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen om vanddirektivet

EFTA-domstolen kom 5. mars 2025 med en rådgivende uttalelse til Borgarting lagmannsrett i sak anlagt av Norges Naturvernforbund og Natur og ungdom mot Staten, om gyldigheten av tillatelse til å deponere gruveavfall i Førdefjorden.

Spørsmålet for EFTA-domstolen gjaldt forståelsen av vilkår for å tillate forringelse av en vannforekomst ved ny aktivitet eller nye inngrep, herunder særlig hva som kan utgjøre et tvingende allment hensyn, jf. art. 4 nr. 7. Staten argumenterer for at det foreligger et slikt tvingende allment hensyn, jf. art. 4 nr. 7 bokstav c, og viser til økonomiske fordeler, sysselsetting og behovet for å sikre tilgang til kritiske råvarer.

EFTA-domstolen har konkludert med at det i hvert enkelt tilfelle kreves en avveining av interessene som står på spill for å fastslå om det foreligger et tvingende allment hensyn. Rent økonomiske hensyn kan ikke tjene som begrunnelse, heller ikke at et privat foretak skaper sysselsetting. Det uttales at sysselsetting likevel kan være relevant i regioner med betydelig fraflytting og sosial nød. Forsyningssikkerhet av kritiske råvarer innenfor EØS, kan også være et legitimt hensyn. Førdefjord-saken skal avgjøres av Borgarting lagmannsrett, i lys av uttalelsen.

Pressemelding

Andre auksjonsrunde i EUs hydrogenbank fikk 61 søkere

Den andre auksjonsrunden under EUs Hydrogenbank stengte for bud i slutten av februar 2025. Auksjonen har et maksimalt budsjett på 1,2 mrd Euro, som kommer fra EUs Innovasjonsfond og kvoteinntektene fra EU ETS. Kommisjonen annonserte at de har mottatt 61 bud fra 11 EØS-land, som totalt beløper seg til 4,8 mrd Euro, mer enn fire ganger høyere enn auksjonens maksbudsjett. Annonsering av hvilke prosjekter som vinner frem, er ventet i slutten av mai i år og støtteavtaler skal signeres senest november 2025.

I forbindelse med fremleggeslen av EUs Clean Industrial Deal, se egen nyhetssak fra Haavind om dette, ble det varslet en tredje utlysningrunde under EUs Hydrogenbank i Q3 2025, med et budsjett på opp til 1 mrd Euro.

EU Kommisjons nyhetsartikkel

Nytt område for CO2-lagring åpnet for søknader

Energidepartementet åpnet i mars for søknader om tillatelse til CO2-lagring i et nytt område i Nordsjøen, med frist for søknader 23. april kl 12:00.

Frem til nå er det tildelt 13 tillatelser for CO2-lagring på norsk sokkel, hvorav en tillatelse til utnyttelse som Northern Lights JV'et har, og tolv tillatelser til leting etter egnede CO2-lagre.

Se mer i pressemeldingen fra departementet.

Pressemelding Energidepartementet

Endring i Reach-forskriften - Reach restriksjon på tilsatt mikroplast er gjennomført i norsk rett

Forordning (EU) 2023/2055) på syntetiske polymere mikropartikler (tilsatt mikroplast) er tatt inn i Reach-forskriften 17. mars 2025. Endringen innebærer at restriksjonen på mikroplast tilsatt med hensikt i stoffer og stoffblandinger, er tatt inn i Reach vedlegg XVII post 78, og setter begrensninger for hvor mye tilsatt mikroplast som kan forekomme i stoffer og stoffblandinger.

Syntetiske polymere mikropartikler (mikroplast) regnes som kjemikalier, og er derfor omfattet av det europeiske kjemikalier regelverket Reach. Restriksjonen er omfattende og dekker mange bruksområder. Eksempler er kosmetikk, plantevernmidler og fyllmateriale til bruk på kunstgressbaner etc. Det er flere unntak fra restriksjonen og også vedtatt en rekke overgangsperioder for å gi industrien tid til å møte de nye kravene og utvikle alternativer.

Aktører som ikke faller i disse kategoriene (unntak eller utsettelse), må forholde seg til restriksjonene fra og med 17. mars 2025.

Europakommisjonen publiserte 3. april 2025 en veileder for å hjelpe aktører som er berørt av restriksjonen. Veiledningen er tilgjengelig fra Miljødirektoratets nettside: [Mikroplastrestriksjonen: ny veiledning publisert - miljodirektoratet.no](#).

Miljødirektorates nyhetsside

Avfall

EU initiativ om utveksling av data for grensekryssende avfall

EU-kommisjonen har nylig gjennomført en høring som gjelder nye regler om utveksling av data for avfallstransport. Forslaget har detaljerte krav til elektronisk innsending og utveksling av informasjon om eksportsøknader og annen dokumentasjon mellom EU's sentrale system og andre IT-systemer. Løsningen foreslås også å gjelde utveksling av informasjon om grønncertifisert avfall.

Høringsfristen var 2. april 2025 og EU-kommisjonen skal nå vurdere eventuelt nytt regelverk. Hvis reglene blir vedtatt, vil dette være relevant for både myndigheter og virksomheter som ønsker å koble egne systemer opp mot EU-systemet.

EU initiative

Sirkulær økonomi

EUs Clean Industrial Deal

EU-kommisjonen lanserte 26. februar 2025 “Clean Industrial Deal”, som legger rammene for videre politikk- og regelverksutvikling for omstilling av europeisk energisektor og industri, inkludert rammeverket for økonomisk støtte til omstilling av europeisk industri.

Clean Industrial Deal fokuserer særlig på omstilling av energisektoren og energiintensiv industri, og oppbygging av det EU-kommisjonen kaller for “clean-tech”-sektoren som skal bidra til framtidig konkurransekraft, omstilling av industrien, sirkularitet og dekarbonisering.

Like konkurransevilkår med vårt største eksportmarked Europa er sentralt for at norske aktører skal lykkes også i omstillingen. Norge er del av et energisamarbeid med EU, men henger etter med gjennomføringen av EØS-relevante rettsaker. En rask avklaring og implementering av sentrale rettsaker, vurderes derfor som viktig for å sikre norske energi- og industriaktørers interesser.

[Haavinds nyhetsbrev](#)

ESG i eiendom

Endringer i energimerkeforskriften for bygninger

Energidepartementet vedtok 2. april 2025 endringer i energimerkeforskriften for bygninger. Endringene innebærer blant annet at det skal gis bedre uttelling til bygg med oppvarmingssløsninger som avlaster kraftsystemet (f.eks. fjernvarme), at energikarakterskalaen justeres slik at energimerkeordningen blir mer relevant for hele bygningsmassen, og at selve energimerkingen forenkles.

I tillegg til å bidra med informasjon om energitilstanden i bygninger, er energimerkeordningen av betydning for finansinstitusjoner ved klassifisering av grønne lån.

Forskriftsendringene trer i kraft fra 1. januar 2026.

ESG i fiskeri og havbruk

Regjeringen har foreslått en begrenset miljøteknologiordning

Den 20. desember 2024 sendte Nærings- og fiskeridepartementet på høring et forslag til miljøteknologiordning som skal følge opp anmodningsvedtak nr. 606 fra Stortinget. Forslaget til miljøteknologiordning er begrenset til produksjonsområder som har fått nedjustert kapasitet etter trafikklyssystemet (PO 3, 4 og 5).

I forslaget har ikke regjeringen foreslått en særskilt konverteringsordning eller utlysning av ny tillatelseskapasitet. Forslaget innebærer kun at nedjustert kapasitet i trafikklyssystemet kan benyttes til produksjon dersom følgende vilkår er oppfylt:

- Anlegget har en fysisk barriere som hindrer utveksling av vann, egg og frittsvømmende stadier av lakseluslarver mellom oppdrettsvolumet og det ytre miljøet.
- Vanninntak under lusebeltet.
- Dobbel sikring mot rømming.

- Oppsamling av slam og fôrrester.
- Anleggssertifikat etter NYTEK 23-forskriften.
- Verifikasjon fra en uavhengig og kompetent faginstans om at vilkårene er oppfylt.

Høringsfristen utløp 20. mars 2025. Les mer her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/forslag-om-bruk-av-nedjustert-kapasitet-pa-sar-skilte-miljovilkar/id3079672/?expand=horingsnotater>

Haavinds nyhetsbrev

Regjeringen har lagt frem dyrevelferdsmeldingen

Den 20. desember 2024 la regjeringen frem den lenge varslede stortingsmeldingen om dyrevelferd, som omhandler alle dyr som er omfattet av dyrevelferdsloven, også oppdrettsfisk (inkludert rensefisk).

Noen hovedpunkter i regjeringens forslag i dyrevelferdsmeldingen:

- Målsetting om dødelighet ned mot 5% for alle fiskearter i akvakultur, også rensefisk. Målsettingen foreslås ikke som et krav i regelverket, og meldingen angir få konkrete virkemidler for å oppnå målsetningen.
- Forbud mot bruk av triploid fisk i matfiskproduksjon.
- Fase ut bruk av særlige sårbare arter av rensefisk.
- Vurdere både å heve strafferammen, innføre administrativ inndragning og øke det maksimale overtredelsesgebyret ved overtredelser av dyrevelferdsloven.
- Forslag om å utrede, innføre og tydeliggjøre flere krav i regelverket med mål om å styrke velferd for oppdrettsfisk, inkludert rensefisk.

- Vurdere både å heve strafferammen, innføre administrativ inndragning og øke det maksimale overtredelsesgebyret ved overtredelser av dyrevelferdsloven.
- Forslag om å utrede, innføre og tydeliggjøre flere krav i regelverket med mål om å styrke velferd for oppdrettsfisk, inkludert rensefisk.

Det vil være behov for nærmere utredninger og høringer før flere av forslagene eventuelt kan gjennomføres.

Dyrevelferdsmeldingen kan du lese her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-8-20242025/id3080297/>

Haavinds nyhetsbrev

Fiskeridirektoratet foreslår krav for å redusere risiko for gyting i torskeoppdrett

Fiskeridirektoratet sendte 4. mars 2025 på høring forslag til krav om risikoreduserende tiltak mot kjønnsmodning og gyting i merd ved torskeoppdrett.

I dag håndteres problemstillingen gjennom enkeltvedtak, og det finnes ikke en eksplisitt hjemmel for å kreve utslakting ved behov, noe som fremstår som lite forutsigbart for aktørene.

Forslaget inkluderer blant annet:

- Det skal gjennomføres risikovurdering med sikte på å minimalisere risikoen for gyting.
- Krav om overvåking av kjønnsmodning, med mål om å begrense den i størst mulig grad.
- Overvåking gjennom visuell vurdering av gonader, dokumentert i nødvendig form og omfang.
- Krav om utslakting dersom modningsstatus viser at gyting er nært forestående. Overtrødelse av bestemmelsene kan møtes med overtredelsesgebyr.
- Eksplisitt krav til plan om forsert utslakting i beredskapsplanen.

Høringsfristen er 4. april 2025.

Havbruksmeldingen forventes lagt frem våren 2025

Regjeringen har ved flere anledninger varslet at stortingsmeldingen om havbruk vil bli lagt frem våren 2025. Etter all sannsynlighet vil dette skje rett før påske, slik at havbruksmeldingen kan behandles i Stortinget før sommeren. Havbruksmeldingen er en oppfølging av *NOU 2023:3 Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig verdiskaping*.

Målet med havbruksmeldingen er å presentere et helhetlig forvaltningssystem som legger til rette for høyest mulig verdiskaping innenfor bærekraftige rammer. Det er knyttet stor spenning til hvilke reguleringer og tiltak som vil bli foreslått for å møte næringens nåværende og fremtidige utfordringer.

ESG i offentlige anskaffelser

Ny veileder om handlingsrommet for strengere seriøsitetskrav i offentlige anskaffelser

DFØ har utgitt en ny veileder om handlingsrommet for å stille strengere seriøsitetskrav i offentlige anskaffelser. Veilederen er avgrenset til å gjelde kontraktsvilkår som kan stilles i tjeneste- eller bygge- og anleggskontrakter som gjennomføres i Norge.

DFØ veileder

Skjerpede krav til bruk av lærlinger i offentlige kontrakter

Kravene til bruk av lærlinger i offentlige anskaffelser skjerpes. Oppdragsgivere skal som hovedregel i kontrakter over visse tersskelverdier, stille krav om at leverandører er tilknyttet en lærlingordning, at minst 10 % av arbeidet utføres av lærlinger og at minst en person av de som deltar i arbeidet med å oppfylle kontrakten, skal være en lærling. Tidligere var det tilstrekkelig at bare en lærling deltok i arbeidet, uavhengig av kontraktens størrelse. Kravet gjelder kun i bransjer hvor det er særlig behov for læreplasser.

Den nye forskriftsbestemmelsen trer i kraft fra 1. august 2025.

Kunnskapsdepartementet

Teknologi og compliance

Regjeringen forbereder innføringen av EUs AI Act - kunstig intelligens

I pressemelding 21. mars 2025 kunngjorde Regjeringen at den gjør Norge klar for bruk og håndheving av nye regler om kunstig intelligens. Det etableres en ny nasjonal arena, KI Norge, for innovativ og ansvarlig kunstig intelligens. KI Norge skal også være en del av det nasjonale forvaltningsapparatet som vil bli etablert ved innføringen av EUs KI-forordning (AI Act).

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) vil få tilsynsansvar for lovgivningen. Det innebærer at Nkom vil sørge for at EUs nye KI-regler følges opp på en enhetlig måte i Norge. Sammen med ansvarlige sektortilsyn, eksempelvis Datatilsynet, skal Nkom kontrollere at KI-systemer på det norske markedet er trygge og ansvarlige å bruke.

Norsk akkreditering blir nasjonalt akkrediteringsorgan etter EUs KI-regelverk.

Regjeringen har også varslet at det vil komme et lovutkast til ny lov om kunstig intelligens på høring allerede før sommeren. Målet er at EUs KI-regelverk skal gjelde i Norge fra sensommeren 2026.

Nytt markedsetterforskningsverktøy til Konkurransetilsynet

I desember 2024 vedtok Stortinget ny lovgivning som gir Konkurransetilsynet myndighet til å gjennomføre markedsetterforskninger og pålegge selskaper både adferdsmessige og strukturelle tiltak.

De nye reglene trer i kraft 1. juli 2025, og virksomheter i markeder som blir undersøkt, må være forberedt på omfattende informasjonsinnhenting, inkludert krav om innsyn i interne dokumenter.

Det forventes at det nye markedsetterforskningsverktøyet vil være særlig relevant i markeder med få aktører, stabile markedsandeler og begrenset nyetablering, samt i bransjer med høy grad av vertikal integrasjon.

Selv om loven ble vedtatt, er det verdt å merke seg at flere opposisjonspartier uttrykte alvorlige bekymringer rundt regelverket. Som følge av dette er det mulig at endringer kan bli innført dersom det blir regjeringsskifte i 2025.

Se linker til relevant dokumentasjon her:

Regjeringens pressemelding: [Markedsetterforskning er vedtatt i Stortinget - regjeringen.no](#)

Proposisjonen: [Prop. 118 L \(2023–2024\)](#)

Lovvedtak: [Lovvedtak](#)

Sanksjoner- og eksportkontroll

Norge innfører nye sanksjoner mot Russland

Norge fortsetter å slutte opp om EUs sanksjoner mot Russland. I løpet av første kvartal 2025 er det innført to nye forskrifter, Ukraina-forskriften er oppdatert med endringene fra EUs 15. sanksjonspakke og arbeidet med innføringen av den 16. sanksjonspakken har startet.

Kort oppsummert innebærer dette følgende endringer:

- Forskrift om restriktive tiltak i lys av situasjonen i Russland (ny): Innfører listeføringer mot 19 personer og én enhet, samt eksportrestriksjoner på blant annet utstyr for intern undertrykking og overvåkning og avlytting av telekommunikasjon og internett.
- Forskrift om restriktive tiltak i lys av Russlands destabiliserende aktiviteter (ny): Innfører listeføringer mot 16 personer og tre enheter.
- EUs 15. sanksjonspakke innført i Ukraina-forskriften: De nye sanksjonene samsvarer i det vesentligste med EUs tiltak og innebærer blant annet nye listeføringer,

oppføring av 52 fartøyer fra tredjeland som rammes av forbudet mot å anløpe havner på Fastlands-Norge og forbudet mot å gi faglig bistand, samt innføring av strengere eksportrestriksjoner for 32 nye enheter som støtter Russlands militær-industrielle kompleks.

- Den 16. sanksjonspakken (som ikke enda er innført i norsk rett) retter seg blant annet mot olje- og gasssektoren, bank og finans, energi, handel, transport og sanksjonsomgåelse.

Se linker til relevant dokumentasjon her:

15. sanksjonspakke innført i norsk rett: [Nye sanksjoner mot Russland innført i norsk rett - regjeringen.no](#)

Norge slutter opp om den 16. sanksjonspakken: [Noreg sluttar seg til nye sanksjonar mot Russland - regjeringen.no](#)

To nye forskrifter: [Nye sanksjoner mot Russland - regjeringen.no](#)

Pressemelding fra EU-kommisjonen om den 16. sanksjonspakken: [EU adopts 16th sanctions package against Russia](#)

DEKSA - nytt direktorat for eksportkontroll og sanksjoner

Fra 1. januar 2025 ble DEKSA – Direktoratet for eksportkontroll og sanksjoner – opprettet som Norges nye nasjonale fagmyndighet for eksportkontroll og sanksjoner. Direktoratet har ansvar for å følge opp Norges internasjonale forpliktelser og iverksette regjeringens politikk innenfor eksport av forsvarsmateriell og strategisk teknologi, og på sanksjonsområdet.

Veiledning om både eksportkontroll og sanksjoner er nå samlet på nettsidene til DEKSA og gjort mer tilgjengelig enn tidligere. Det finnes blant annet informasjon om:

- Eksportkontroll: Når det kreves eksportlisens, søknadsprosessen, hvilke dokumentasjonskrav som gjelder og ansvar for eksportører.
- Sanksjoner: Oversikt over gjeldende sanksjoner, egen temaside for sanksjoner mot Russland og linker til relevante veiledere og lovgivning.

Både privatpersoner og næringsaktører kan kontakte DEKSA på epost eller telefon for generell veiledning.

Sikkerhet

Nytt regime for investeringskontroll i Norge

Investeringskontroll reguleres i dag gjennom meldepliktsregimet i sikkerhetsloven kapittel 10. Regimet har imidlertid et ganske begrenset omfang og omfatter relativt få aktører. En lovendring fra 2023, som ikke enda har trådt i kraft, vil utvide regimet til å gjelde også for selskaper med leverandørklarering under sikkerhetsloven § 9-3, samt innføre et gjennomføringsforbud og nye regler om infomasjonsdeling.

21. februar i år sendte Justis- og beredskapsdepartementet en ny forskrift til sikkerhetsloven på høring. Gjennomføring av forskriften er en forutsetning for at 2023-lovendringene kan tre i kraft. Høringsfristen er 23. mai 2025.

I parallell med det ovennevnte arbeides det også med et helt nytt investeringskontrollregime i Norge. Investeringskontrollutvalget, oppnevnt av regjeringen, anbefalte i desember 2023 å innføre et mer omfattende regime i Norge, tilsvarende det som gjelder i de fleste EU-land og i de andre nordiske landene.

I januar 2025 bekreftet regjeringen at arbeidet med en ny lov om investeringskontroll har startet. Det er forventet at den nye loven vil utvide omfanget av meldepliktige transaksjoner betydelig sammenlignet med dagens system.

Se linker til relevant dokumentasjon her:

Lovvedtak fra 2023: [Lovvedtak](#)

Lovvedtak [Høring om forskrift til sikkerhetsloven: Høring om forskrift til sikkerhetsloven kapittel 10 om eierskapskontroll og overtredelsesgebyr - regjeringen.no](#)

NOU fra investeringskontrollutvalget: [NOU 2023: 28](#)

Datasenter - krav til registrering og sikkerhet

Fra 1. januar 2025 er datasenteroperatører i Norge underlagt nytt regelverk i lov om elektronisk kommunikasjon med forskrift. Datasenterne vil være underlagt:

- Registreringsplikt
- Krav til sikkerhet og beredskap
- Varslingsplikt ved hendelser

Regelverket vil omfatte både kommersielle datasentre og enkelte interne datasentre.

Registreringsplikten gjelder for datasenteroperatører som tilbyr andre tilgang til datasenter tjenester mot betaling, og for operatører som driver datasentre med en abonnert elektrisk effekt over en gitt terskelverdi (0,5 MW). Dette inkluderer virksomhetsinterne datasentre, med unntak av forsvarssektoren, politiet og Politiets sikkerhetstjeneste.

Registreringen gjøres hos Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom). Formålet med registreringsplikten er å gi myndighetene oversikt over datasenterbransjen på samme måte som telekombransjen. Det er kun en registreringsplikt, og operatøren kan starte opp virksomheten så snart registreringen er gjennomført.

De nye kravene får betydning ikke bare for datasenteroperatørene, men også for leverandører og kunder til datasenterne. Det vil blant annet være behov for å klargjøre rettigheter og plikter i kontrakter, avklare ansvarsforhold hvis det er flere datasenteroperatører i et datasenter, etablere internkontroll og dokumentasjon og ivareta varslingsplikter.

Datasenter - Nkom

Nasjonal trusselvurdering 2025

Onsdag 5. februar 2025 la Politiets sikkerhetstjeneste (PST) frem sin nasjonale trusselvurdering for 2025.

Nasjonal trusselvurdering (NTV) er en ugradert redegjørelse for trusselen fra statlige aktører, ekstremister og trusselen mot myndighetspersoner i det kommende året.

Kort oppsummert:

- Russland forblir den største trusselen mot sikkerheten i Europa, og har det siste året vist vilje og evne til å gjennomføre sabotasjeaksjoner på europeisk jord. Det er sannsynlig at dette også kan treffe Norge.
- Etterretningstrusselen fra Kina er økende. Flere stater kan benytte proxy-aktører for å nå sine målsettinger i Norge.
- PST forventer at 2025 vil preges av sammensatte trusler. Dette inkluderer blant annet sabotasje, påvirkning og ulovlig etterretning.

Samlet sett er truslene fra statlige aktører mot Norge mer uforutsigbare, mer omfattende og mer krevende enn på mange tiår.

Et voksende konfliktnivå i Midtøsten kan påvirke trusselaktører i Norge og føre til mer radikalisering, polarisering og uro.

Viktige tiltak både private og offentlige virksomheter kan jobbe med er blant annet:

- Økt fokus på personellsikkerhet fra ansettelse til opphør.
- Digital sikkerhet med jevnlig risiko-vurderinger og testing av sikkerhetsnivå.
- Sikkerhet i anskaffelser.
- Øke kravene til sikkerhet i hele leverandørkjeden.
- Vurdere nasjonal sikkerhet ved investeringer eller oppkjøp.
- Beskytte teknologi og forretningshemmeligheter med tekniske og organisatoriske tiltak.

30

Kontaktpersoner

Tone Grivi Berntsen
Specialist Counsel
t.grivi@haavind.no
+47 971 87 552

Kari Gimmingsrud
Partner
k.gimmingsrud@haavind.no
+47 922 91 006

Celine Charlotte Holm-Salvesen
Senior Lawyer
c.salvesen@haavind.no
+47 934 48 058

Andre kontaktpersoner

Energi

Ida Mattsson Sperre
Senioradvokat /
Associate
i.sperre@haavind.no
+47 926 69 325

Teknologi og IT

Håkon Austdal
Specialist Counsel
h.austdal@haavind.no
+47 920 19 526

Offshore og industri

Sofie Fogstad Vold
Advokatfullmektig
s.vold@haavind.no
+47 406 38 933

Eiendom

Thomas Setsaas
Senioradvokat
t.setsaas@haavind.no
+47 934 36 003

Klima & Miljø

John Deighan
Senioradvokat
j.deighan@haavind.no
+47 474 87 941

Harald Blair Berg
Senioradvokat
h.berg@haavind.no
+47 416 51 693

Per Amund Uldalen
Partner
p.uldalen@haavind.no
+47 905 62 809

Finansregulatorisk

Kasper Formo Asplin
Senioradvokat
k.asplin@haavind.no
+47 922 37 937

M&A

Johanna Jacobsen
Advokatfullmektig
j.jacobsen@haavind.no
+47 452 55 933

Fiskeri- og havbruk

Waleed Ahmed
Advokatfullmektig
w.ahmed@haavind.no
+47 986 15 207

Arbeidsliv

Therese Ljosdahl
Senioradvokat
t.ljosdahl@haavind.no
+47 986 10 311

Bedre forståelse – bedre løsninger

